

rubriek over familie- en boerderijnamen door Henk Harmsen suggesties en aanvullingen 0543 472603

Gé Duitshof, oud-kastelein van café-restaurant De Ploeg in Varsseveld, is een man van traditie. Immers wie kan er op bogen hetzelfde beroep uit te oefenen als zijn verre voorvader rond 1643? De vroegere eigenaren van hotel Lion d'Or in Haarlem stammen van dezelfde Willem Duijthoff af.

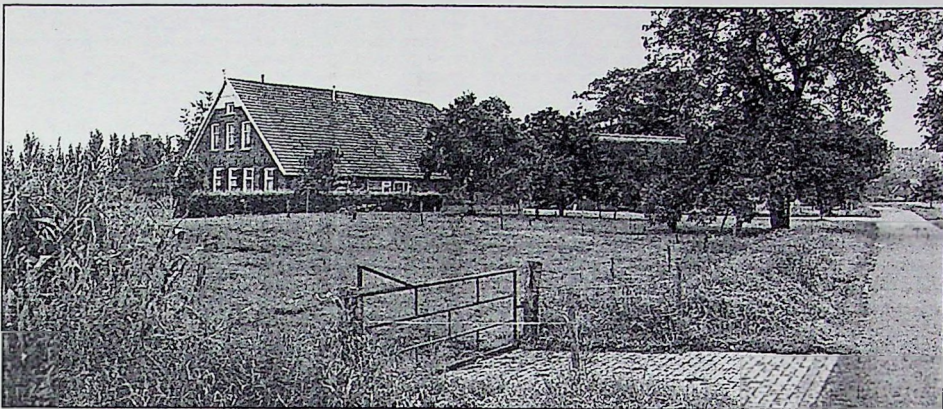
Aan de Duitshofweg 1 in Bredenbroek, niet ver van de Kempermolen, staat de fraaie boerderij, waar Willem in 1643 woonde. Toen was het een de pachtthoeve die 'Eickenhorst' heette; die naam is vermoedelijk verloren gedaan toen de boerderij door Huis Bergh aan de bewoners Duitshof werd verkocht. Maar oude kaarten laten zien dat de Eickenhorst op dezelfde plek stond als 'Duitshof' nu.

Willem zal zo rond 1600 geboren zijn, want in augustus 1643 krijgt hij als tapper de eer een jachtgezelschap met graaf Albert van den Bergh en de Graaf van Anholt te mogen ontvangen na hun jachtpartij in Bredenbroek. Hij serveert de gasten twee 'schinken', tien pond boter en anderhalve ton bier, waarvoor rentmeester Schillinck hem later 14 gulden en 5 stuivers zal betalen. De rekening is nog bewaard; Willem ondertekende deze voor voldaan met een onhandige letter W.

Stal

Nog tot enkele tientallen jaren gelden was op het Duitshof in Bredenbroek een gelagkamer

Duitshof: van boeren en tappers

♦ Het 'stamhuis' Duitshof aan de Duitshofweg 1 in Bredenbroek. Achter de deur rechts in de voorgevel was vroeger de gelagkamer. (Foto Hans Groene)

te vinden. In de vorige eeuw trok de overgrootvader van genealoog G. Gerhard Johan Duitshof, naar Varsseveld. Als tweede zoon was er voor hem geen plaats op de boerderij. Hij bouwde een huis aan de Doetinchemseweg in Varsseveld, waar nu bloemenzaak Beo is, en werd timmerman. In het pand was ook een ruimte voor de toenmalige brandweer.

Het tappersbloed kwam alras toch weer boven en zo vestigde hij aan het Kerkplein een café en logement. In de naam De Ploeg liet hij zijn boerenafkomst doorschemeren (in Zelhem en Netterden zijn ook café's 'De Ploeg'). Grootvader J.G. (geboren 1882) zette de zaak voort en was daarnaast schilder. Hij droeg zijn bijnaam 'de Burgemeester van Varsseveld' met ere. In die dagen kwamen de raadsleden in zijn café altijd hun voorbespreking houden. Duitshof bemoeide zich hier dan uitdrukkelijk mee.

Hij sloeg flink met de vuist op tafel en kwam vurig op voor de mensen. Als dan een uur later de raadsvergadering begon, kon het gebeuren dat er meer voorstellen van de kastelein dan van de destijds nogal slappe burgemeester werden aangenomen. De Ploeg was ook 'angang' voor verderaf wonende boeren, die per rijtuig naar de kerk gingen. In de schuur zitten nog de ringen aan de muur waaraan ze tijdens de kerkdienst de paarden vastbonden. Gé herinnert zich van vroeger ook nog het rekje, waarin de boeren hun kerkboeken konden bewaren. Rond de kerk van Varsseveld waren in die dagen zo liefst twaalf café's gevestigd.

Reünie

Al op de middelbare school begon Gé Duitshof (55) met genealogie. Hoewel hij als drukke ondernemer de uren bij elkaar moest sprokkelen, wist hij sa-

men met zoon Matthijs alle huidige naamdragers in heel Nederland op hun plaats te zetten. Het resultaat is een wandtafel van ruim vijftien meter lengte met de complete stamboom. Deze vormde natuurlijk de hoofdtractie tijdens een Duitshofreünie in mei 1994. De naamgenoten waren opgespoord via de volkstelling 1947 en de telefoonboeken van de betreffende plaatsen. Alle 133 huidige naamdragers zijn op Willem uit 1643 terug te voeren, al zijn er twaalf verschillende schrijfwijzen.

Toen Gé in het archief van Gendringen de geneesheer Hendrik Jan Duitshoff (1800-1883) aantroef, schoof hij deze aanvankelijk terzijde omdat hij dacht dat het geen familie was. Toch was hij dat wel, maar van de zeven kinderen konden tot dusver geen nazaten worden ontdekt. Een probleem bij het onderzoek naar de oudste naamdragers was, dat Bredenbroek oudtijds

geen kerk had, zodat de vermeldingen verspreid zijn over de kerkboeken van allerlei omliggende plaatsen. Ook in Dinxperlo zijn lang geleden veel naamdragers ingeschreven, maar hun plek in de stamboom is nog onduidelijk. Zo komt in het Dinxperlose trouwboek 1609-1619 al een Henrick Duitshof voor, die huwde met Tonnissen Raterdinck en misschien ook uit Bredenbroek kwam.

De naam Duitshof heeft niets met Duitsland te maken. Duits kan staan voor volks (diets) of geld (duit), misschien ook voor water of moeras (duis). Door het vaak voorkomen van de voorletters G.J. in diverse familietakken, ontstonden in Varsseveld ter onderscheiding diverse bijnamen, zoals de witte, de 'zwarte' en de dulle Duitshof. Ook was er een telg die geen G.J. heette, maar waarschijnlijk als persoon toch aanleiding gaf tot een bijnaam: den onwizien Duitshof...

SD 7-9-1996
31.8.